

НАСЛІДКИ COVID-19 У ПАЦІЄНТІВ З ХРОНІЧНИМИ ПСИХІЧНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ

У тезах досліджено вплив психологічного стресу в умовах епідемії COVID-19 на життєстійкість у хворих з параноїдною шизофренією. Проведено оцінку залученості, контролю, прийняття ризику, рівня тривожності та виявлено залежність між низькою життєстійкістю та підвищеною тривожністю.

Ключові слова: COVID-19, психічні захворювання, життєстійкість, тривожність, параноїдна шизофренія, психологічний стрес.

Мета дослідження. Вивчення впливу психологічного стресу на показники життєстійкості у хворих з параноїдною шизофренією в умовах епідемії COVID-19.

Матеріали та методи. Було обстежено 20 пацієнтів чоловічої статі у віці від 32 до 63 років (середній вік 47 років $\pm$ 5), які перебували на стаціонарному лікуванні в період з вересня 2020 року по березень 2021 року в Миколаївському обласному центрі психічного здоров'я, страждаючих параноїдною шизофренією. Оцінка життєстійкості особистості та її ключових елементів, таких як залученість, контроль і прийняття ризику здійснювалася за допомогою тесту життєстійкості Мадді. Оцінка рівня тривожності проводилася на підставі шкали оцінки тривоги Гамільтона (HARS). Статистична обробка отриманих даних здійснювалася з використанням прикладних статистичних програм «MedStat».

Результати дослідження. У результаті проведеного дослідження були отримані середні значення показників життєстійкості в загальній вибірці: залученість – $32,08 \pm 0,6$ (середні значення), контроль – $19,7 \pm 0,6$ (низький результат), прийняття ризику – $9,1 \pm 0,42$, життєстійкість – $60 \pm 0,56$. На підставі загального показника шкали оцінки тривожності були виділені 3 групи пацієнтів: 1 група – пацієнти із загальним показником < 17 балів; 2 група – загальний показник – 18-24 бали; 3 група – загальний показник – 25 балів і більше.

У ході аналізу результатів дослідження в виділених групах були встановлені статистично значущі відмінності між показниками субшкали «Контроль» (критерій Краскела-Волліса $\chi^2 = 8,471$, $p < 0,05$).

Висновки. Була виявлена значна негативна кореляція життєстійкості з показниками тривожності. Життєстійкість впливає на ресурси опанування через підвищення самоефективності. Пацієнти, які мають високі показники життєстійкості, відчувають більше відчуття компетентності, вищу когнітивну оцінку, розвиненіші стратегії опанування і відчувають менше стресу в умовах епідемії. Низькі результати за шкалою прийняття ризику говорять про те, що пацієнти більш схильні до стабільності, відмовляючись від ситуацій, що не гарантують успіх. Хворі з низьким рівнем залученості почуття відторгненості, низьку впевненість в собі, відсутність відчуття «включеності» в життя. Низькі показники контролю свідчать про відчуття безпорадності хворих параноїдальною шизофренією. В цілому, низький рівень життєстійкості при високих показниках тривожності доводять, що пацієнти залежать від хвилювань, пов'язаних з поточною ситуацією.

References

1. Webb, L. (2021). Covid- 19 lockdown: a perfect storm for older peoples mental health. Journal of psychiatric and mental health nursing, 28(2), 300.
2. Lukomska, S. Zarubizhnyi dosvid orhanizatsii psykhologichnoi dopomohy naselenniu pid chas pandemii Covid-19.
3. Kulyk, Yu. (2022). Osoblyvosti proiaviv depresyvnnykh staniv sered osib, yaki perenesly COVID-19: systemnyi ohliad literatury.
4. Ganesan, B., Al-Jumaily, A., Fong, K. N., Prasad, P., Meena, S. K., & Tong, R. K. Y. (2021). Impact of coronavirus disease 2019 (COVID-19) outbreak quarantine, isolation, and lockdown policies on mental health and suicide. Frontiers in psychiatry, 12, 565190.
5. Moizrist, O. M., & Tereshchenko, L. A. (2021). Medyko-psykhologichni naslidky pandemii Covid-19 v Ukraini. Psykhologichni vymiry osobystisnoi vzaiemodii subiektiv osvithnoho prostoru v konteksti humanistychnoi paradyhmy, 236.

6. Sukharieva, A. O., & Bakalenko, M. V. (2021). Koronavirus v Ukraini ta sviti: zarubizhnyi dosvid podolannia pandemii.
7. Kleino, N. B. (2022). Psykholohichni osoblyvosti perezhyvannia stresu v umovakh viiny liudmy pokhyloho viku.
8. Brennan, J., Reilly, P., Cuskelly, K., & Donnelly, S. (2020). Social work, mental health, older people and COVID-19. *International psychogeriatrics*, 32(10), 1205-1209.
9. Tkachenko, O. V. (2021). Vplyv pandemii COVID-19 na psykhychnе zdorovia (ohliad literatury). *Ukrainskyi visnyk psykhonevrolohii*, 29(1), 106.
10. Chen, P. J., Pusica, Y., Sohaei, D., Prassas, I., & Diamandis, E. P. (2021). An overview of mental health during the COVID-19 pandemic. *Diagnosis*, 8(4), 403-412.

DOI 10.34132.mspc2025.01.08.36

Oleg Chernyshov
Igor Khomulenko

CONSEQUENCES OF COVID-19 IN PATIENTS WITH CHRONIC MENTAL DISORDERS

The thesis examine the impact of psychological stress during the COVID-19 epidemic on resilience in patients with paranoid schizophrenia. An assessment was conducted of engagement, control, risk acceptance, anxiety levels, and the relationship between low resilience and increased anxiety was identified.

Keywords: COVID-19, mental disorders, resilience, anxiety, paranoid schizophrenia, psychological stress

Відомості про автора / Information about the Author

Олег Чернишов, кандидат медичних наук, доцент, завідувач кафедри педіатрії та хірургічних дисциплін Навчально-наукового медичного інституту, Чорноморського національного університету імені Петра Могили, м. Миколаїв, Україна. E-mail: stramosliab@gmail.com, orcid: <https://orcid.org/0000-0001-9427-486X>

Oleg Chernyshov, Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Pediatrics and Surgical Disciplines of Educational and Scientific Medical Institute of the Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, Ukraine. E-mail: stramosliab@gmail.com, orcid: <https://orcid.org/0000-0001-9427-486X>

Ігор Хомуленко, кандидат медичних наук, доцент кафедри педіатрії та хірургічних дисциплін Навчально-наукового медичного інституту, Чорноморського національного університету імені Петра Могили, м. Миколаїв, Україна. E-mail: khomulenko@gmail.com, orcid: <https://orcid.org/0000-0002-1947-6485>

Igor Khomulenko, Candidate of Medical Sciences, Associate Professor of the Department of Pediatrics and Surgical Disciplines of Educational and Scientific Medical Institute of the Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, Ukraine. E-mail: khomulenko@gmail.com, orcid: <https://orcid.org/0000-0002-1947-6485>

© О. Чернишов, І. Хомуленко
29.05.2025.

Стаття отримана редакцією

